

CONSTITUTIILE ROMÂNIEI

COLEGIUL NAȚIONAL „GRIGORE MOISIL”
Bd. Timișoara 33, Sector 6, București
Prof. Doru Nicolae Grădinaru

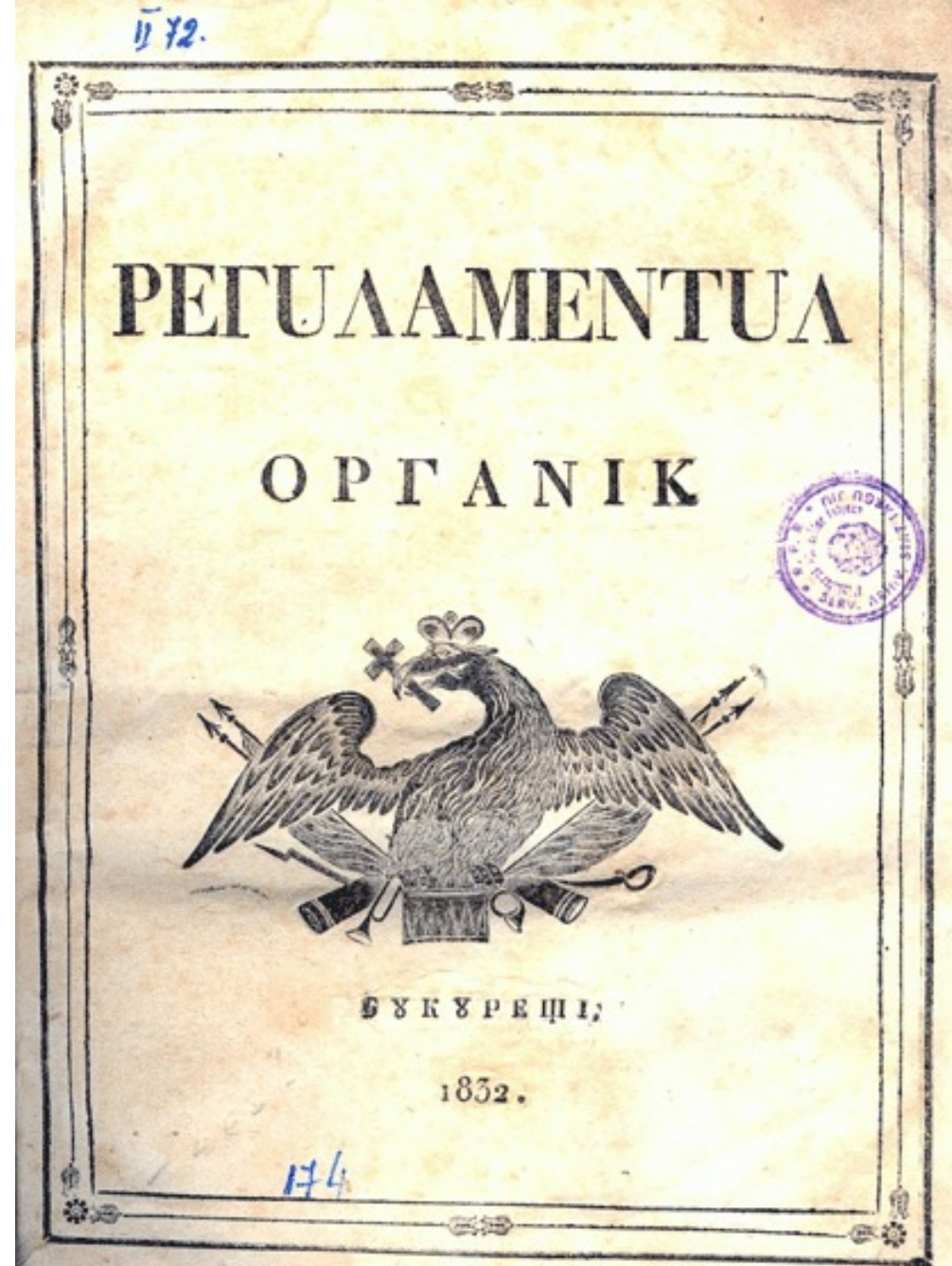
REGULAMENTELE ORGANICE

- Prin Tratatul de pace de la Adrianopol (care a încheiat războiul ruso-turc din 1828-1829), Rusia a devenit putere protectoare a Principatelor Române, fiind limitată suzeranitatea otomană, manifestată prin plata tributului și confirmarea domnilor. Protectoratul rusesc s-a manifestat spectaculos în perioada când Principatele îl au guvernator pe generalul Pavel Kiseleff, care modernizează Bucureștiul, Giurgiul, Brăila, organizează sistemul sanitar și pune în aplicare Regulamentele Organice.
- Între anii 1828 și 1834, Principatele Române s-au aflat sub ocupație militară rusă. În acest timp, două comisii boierești au redactat pentru Țara Românească și Moldova primele legi fundamentale cu rol de Constituție: Regulamentele Organice. Acestea au intrat în vigoare în 1831 în Țara Românească și în 1832 în Moldova.

REGULAMENTELE ORGANICE

PREVEDERI:

- organizarea țărilor pe baza principiului separării puterilor în stat (puterea executivă, exercitată de domn și Sfatul domnesc, cea legislativă, de Adunarea obștească, iar cea judecătorească, de Înalțul Divan Domnesc și instanțele de judecată);
- constituirea bugetului statului,
- refacerea armatei;
- reorganizarea sistemului fiscal;
- reformarea justiției;
- păstrarea privilegiilor boierești.
- Regulamentele Organice conțineau prevederi asemănătoare pentru Principate și au fost aplicate din 1831 în Țara Românească și din 1832 în Moldova, menținându-se, cu unele modificări, până la 1858. Acestea au contribuit la modernizarea celor două state.

CONVENȚIA DE LA PARIS

- Între 1853 și 1856 are loc un nou război ruso-turc, cunoscut sub numele de Războiul Crimeii. Războiul a fost câștigat de Imperiul Otoman, acesta fiind aliat cu Anglia și Franța. În urma acestui război, **Principatele Române ies de sub protectoratul rusesc** și intră sub garanția colectivă a Marilor Puteri. În cadrul Conferinței de Pace de la Paris, se decide ca Principatele Române să își decidă soarta în cadrul unor **adunări ad-hoc**. În urma acestor adunări, se organizează o nouă conferință în care este adoptată **Convenția de la Paris**, document ce a funcționat cu **rol de constituție începând cu 1858**.
- **În 1864, în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza**, după lovitura de stat din 2 mai, guvernul condus de Mihail Kogălniceanu a adoptat **Statutul Dezvoltător al Convenției de la Paris** care lărgea atribuțiile domnitorului și introducea bicameralismul.

CONVENȚIA DE LA PARIS

PREVEDERI:

- Principatele sunt reorganizate sub numele de *Principatele Unite ale Moldovei și Valahiei*;
- Atât Țara Românească, cât și Moldova, vo avea domn, guvern și adunări separate;
- Existau doar două instituții commune, cu sediul la Focșani: *Înalta Curte de Justiție și Casație* (cu rol juridic) și *Comisia Centrală* (rol legislativ);
- Se recunoștea autonomia și neutralitatea;
- Se mențineau suzeranitatea otomană și garanția colectivă a Marilor Puteri;
- Se menționa egalitatea cetățenilor în fața legilor și desființarea rangurilor boierești;
- se introducea votul cenșitar (în funcție de avere).

CONVENȚIA

ÎNCHEIATĂ LA PARIS

la 19 August 1858

între Franția, Austria, Marea-Britania, Prussia, Russia, Sardinia și Turcia,

atingătoare de reorganizarea
PRINCIPATELOR-UNITE

a Moldaviei și a Valahiei.

urmată de protocoalele celor 19
ședințe ținute spre acest sfârșit.

1859.

BUCUREȘCI.

Tipografia C. A. Rosetti.

CONSTITUȚIA DIN 1866

ADUCEREA PRINȚULUI STRĂIN:

- formulată în rezoluțiile Adunărilor ad-hoc din **1857**
- supusă spre aprobare populației prin plebiscit;
- **10/22 mai 1866**, a fost proclamat principe **Carol de Hohenzollern – Sigmaringen**;

ADOPTAREA CONSTITUȚIEI:

- proiectul de Constituție, redactat de Consiliul de Stat;
- dezbaterile proiectului a început cu **1/13 mai 1866**;
- Constituția a fost sancționată și promulgată de domnitor;
- a fost publicată în *Monitorul Oficial al României* la **1/13 iulie 1866** și a rămas valabilă, cu unele amendamente, până în **1923**;
- a avut drept model *Constituția belgiană* (1831).

CONSTITUȚIA DIN 1866

PREVEDERI:

- se afirma dorința de **independență** a României (nume proclamat oficial);
- **forma de guvernământ** – *monarhia constituțională* ereditară în familia principelui Carol, în linie directă, masculină;
- avea la bază principiul “*suveranul domnește dar nu guvernează*”;
- principele dispunea de **largi prerogative**: dreptul de veto absolut; numea și revoca miniștrii; era comandantul armatei; putea să confere decorații și să bată moneda;
- prevedea principiul **separării puterilor în stat**: *legislativă* (domnul și Parlamentul, format din Cameră și Senat); *executivă* (domnul și guvernul); *judecătorească*: (instituții judecătorești; garanta inamovibilitatea magistraților);
- consacra **drepturi și libertăți cetățenești**;
- menținea sistemul de **vot censitar**; avea la bază principiul suveranității naționale; evreii și femeile erau lipsiți/lipsite de dreptul de vot;
- un prim amendament a fost adus art. 7, în **1879**, ca urmare a asumării unor angajamente de către delegația română prezentă la Congresul de la Berlin (1878).

CONSTITUȚIA DIN 1923

ADOPTAREA CONSTITUȚIEI

- Constituția a fost votată de *Adunarea Deputaților* pe **26 martie**, iar în *Senat* pe **27 martie**,
- A fost promulgată prin *decret-regal* în **28 martie** publicată în *Monitorul Oficial* în **29 martie**;
- a stat la baza edificiului politic și instituțional al României după 1918; avea 138 de articole, cuprinse în 8 titluri (76 de art. nemodificate din vechea Constituție);
- A fost necesară deoarece se schimbaseră realitățile politice, sociale și economice ale țării, ca urmare a Primului Război Mondial (Marea Unire).

CONSTITUȚIUNEA

Promulgată cu decretul Regal No. 1.360
din 28 Martie 1923

ȘI

Publicată în *Monitorul Oficial* No. 282
din 29 Martie 1923

BUCUREȘTI
—
IMPRIMERIA STATULUI
1923

CONSTITUȚIA DIN 1923

PREVEDERI:

- **art.1** - definea statul român, unitar și indivizibil;
- *forma de guvernământ*: monarhia constituțională ereditară;
- **art. 33** – consfințează suveranitatea națională,
- au fost înscrise *prerogativele monarhului* - regele exercita puterea executivă, era șeful armatei; avea dreptul de a încheia acorduri internaționale, de a bate monedă, de a numi sau revoca miniștri, de a convoca sau dizolva Parlamentul;
- *principiul separării puterilor în stat*: puterea executivă exercitată de rege prin intermediul guvernului; puterea legislativă exercitată de Parlament (Reprezentanța Națională), alcătuit din Senat (alcătuit din membri desemnați de consiliile locale, de camerele profesionale – de comerț, agricultură, industrie -, de universitate, din membri aleși și din membri de drept) și Adunarea Deputaților; puterea judecătorească – dobânda dreptul de a controla actele puterii executive prin înființarea contenciosului administrativ;
- cuprindea *drepturi și libertăți cetățenești*;
- **art. 64** - introducea **votul universal, egal, direct, obligatoriu și secret**; se exceptau femeile magistrații și ofițerii de carieră;

CONSTITUȚIA DIN 1938

PREMIȘELE REGIMULUI CARLIST (DICTATURA REGALĂ)

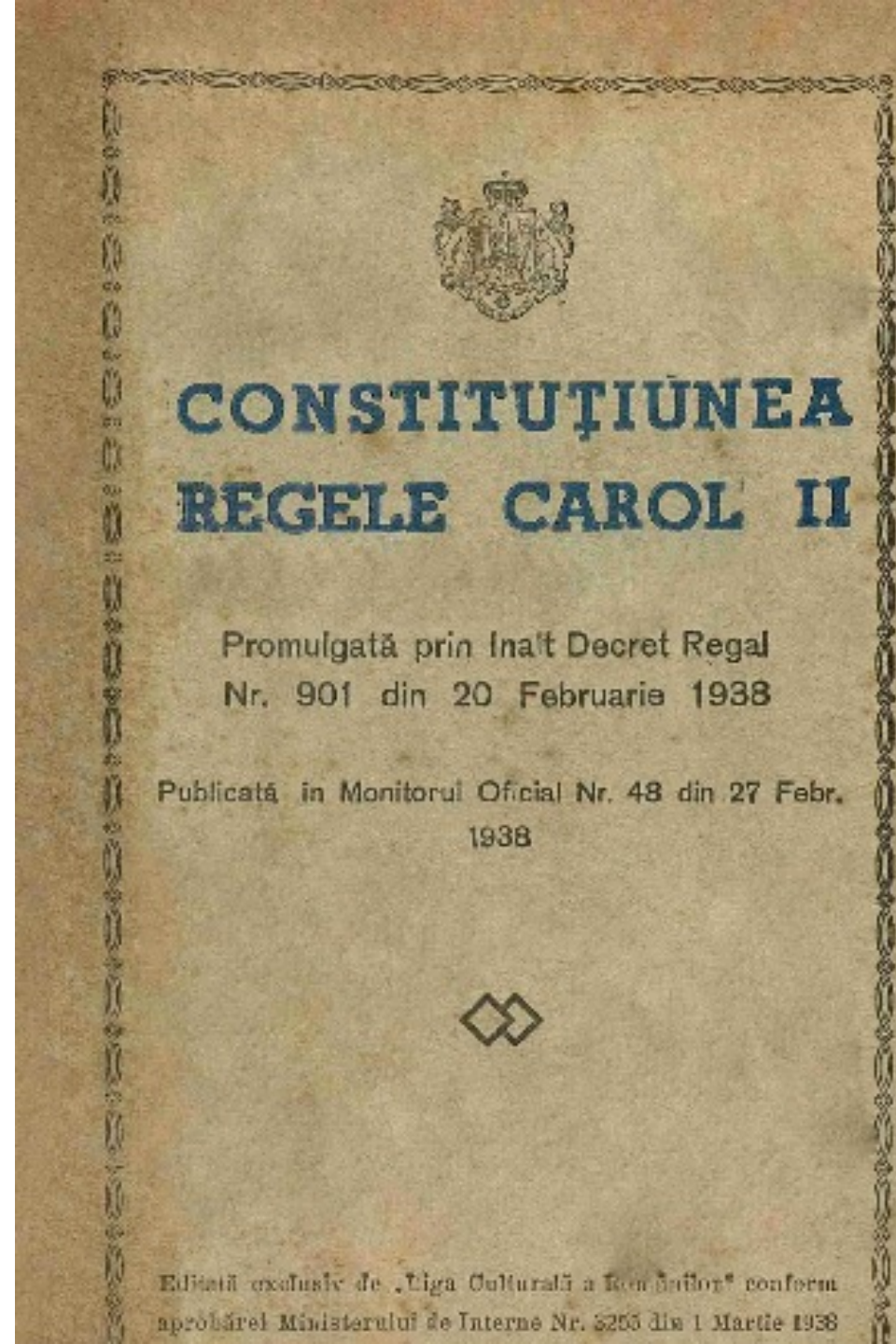
- **Carol al II-lea (1930-1940)** a atras de partea sa o serie de oameni politici, industriași și intelectuali = *camarila regală*; a subminat partidele politice încurajând disidențele și sciziunile; a căutat să-și subordoneze mișcarea legionară;
- După alegerile din **1937** a numit ca prim ministru pe Octavian Goga al cărui partid se clasase doar pe locul IV, fiind din start un guvern lipsit de viabilitate;
- **Pe 10 februarie 1938** a fost instalat guvernul condus de patriarhul *Miron Cristea* aflat sub directa lui influență și a suspendat Constituția din 1923.
- Constituția a fost **elaborată de Istrate Micescu**, a fost promulgată la **27 februarie** și acceptată de populație prin plebiscit.

CONSTITUȚIA DIN 1938

PREVEDERI:

- **art. 1** - consfințe statul național *unitar și indivizibil*;
- **art. 29** – menținea principiul *suveranității naționale*;
- întărea *prerogativele* regelui, iar **art. 30** îl proclama “capul statului”: numea guvernul care răspundea doar în fața lui, avea inițiativă legislativă, sancționa și promulga legile;
- **art. 31 și 32** - *separarea puterilor în stat*: *puterea legislativă* se exercita de Reprezentanța Națională, alcătuită din Senat și Adunarea Deputaților; *puterea executivă* – încredințată regelui, dar care o exercita prin intermediul guvernului;
- menținea *votul universal*, dar dreptul de vot pentru Adunarea Deputaților era ridicat la 30 de ani și era numai pentru știutorii de carte;
- se acorda dreptul de vot și pentru femei, nefiind însă eligibile.
- **Suspendată la 5 septembrie 1940**

CONSTITUȚIA DIN 1948

ADOPTAREA CONSTITUȚIEI:

- **Pe 13 aprilie 1948** - a fost adoptată **Constituția** Republicii Populare Române, denumită „Structura social-economică”, având ca model Constituția stalinistă din Uniunea Sovietică din 1936.
- Constituția a fost promulgată prin Decretul nr. 729 din 13 aprilie 1948 al Prezidiului Provizoriu al R.P.R., semnat de Președintele acestuia, C.I.Parhon și contrasemnat de Președintele Consiliului de Miniștri, Petru Groza și de ministru Justiției, Avram Bunaciu.

CONSTITUȚIA

REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

TEXTUL VOTAT
DE MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ
ÎN ȘEDINȚA DIN 13 APRILIE 1948

CONSTITUȚIA DIN 1948

PREVEDERI:

- consfințe noua formă de guvernământ: republica;
- proclama principiul suveranității poporului;
- introducea proprietatea statului asupra mijloacelor de producție;
- elimina principiul separării puterilor în stat: *puterea legislativă* era exercitată de un Parlament unicameral, denumit Marea Adunare Națională; *puterea executivă* era exercitată de guvern;
- Se garantau libertăți și drepturi individuale (doar teoretic);
- menținea votul universal pentru toți cetățenii de peste 18 ani (acorda drepturi depline femeilor – prin **legea electorală din 1946**).

CONSTITUȚIA DIN 1952

ADOPTAREA CONSTITUȚIEI:

- Constituția a fost adoptată la 24 septembrie, într-un moment în care statul a fost complet subordonat nomenclaturii de partid.
- Prin adoptarea noii constituții, Gheorghe Gheorghiu-Dej și-a consolidat poziția, preluând în același an și funcției de prim-ministru după înlăturarea grupării Ana Pauker, Vasile Luca și Teohari Georgescu, care au fost acuzați de deviaționism de dreapta (pactizare cu capitalismul).

CONSTITUȚIA REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

1952

CONSTITUȚIA DIN 1952

PREVEDERI:

- introducea o nouă formulă care specifica: „Baza puterii populare este alianța clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare, în care rolul conducător aparține clasei muncitoare”;
- menționa noile forme de proprietate, sistemul planificat al economiei, dar și monopolul statului asupra comerțului;
- menționa rolul conducător al Partidului Muncitoresc Român;
- menținea sistemul electoral anterior;
- tribunalele apărau „regimul de democrație populară”.

CONSTITUȚIA DIN 1965

A intrat în vigoare la 21 august 1965 și a fost aplicată până la înlăturarea regimului comunist, în decembrie 1989.

PREVEDERI:

- insera noua denumire a statului: Republica Socialistă România;
- menționa apartenența puterii politice Partidului Comunist Român;
- *puterea legislativă* era exercitată de Marea Adunare Națională, ai cărei membri erau aleși prin vot universal, direct, egal și secret de toți cetățenii de la vârsta de 18 ani;
- *puterea executivă* era exercitată de Consiliul de Stat, iar din 1974, de către președinte;
- întreaga activitate economică era de stat.

CONSTITUȚIA DIN 1991

ADOPTAREA CONSTITUȚIEI:

- Constituția a fost adoptată **pe 21 noiembrie 1991**, prin vot nominal și aprobată de poporul român în cadrul unui *referendum*, organizat pe data de **8 dec. 1991**);
- Constituția a fost modificată în 2003, pentru ca România să poată adera la NATO.
- **este structurată pe șapte titluri, împărțite pe capitole, secțiuni și articole.**

CONSTITUȚIA DIN 1991

PREVEDERI:

- se menționează faptul că România este stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil, este stat de drept democratic și social;
- forma de guvernământ: republica (semi-prezidențială);
- are la bază câteva principii fundamentale, precum *principiul suveranității naționale*;
- prevede *principiul separării puterilor în stat*: *puterea legislativă* este exercitată de **Parlament**, cu o structură bicamerală (Senat și Camera Deputaților); *puterea executivă* este exercitată de **guvern**; *puterea judecătorească* aparține unor **instanțe** independente (tribunale, judecătoria);
- *principiul supremației legii (stat de drept)*;
- *proprietatea*: principiu fundamental al statului de drept;
- **cuprinde drepturile și libertățile cetățenești**;
- include **instituții noi**: Curtea Constituțională și Avocatul Poporului;

